

Riigikogu kultuurikomisjoni istungi protokoll 182

Eesti, videosild

Esmaspäev, 14. veebruar 2022

Algus 11.10, lõpp 12.15

Juhataja: Aadu Must (esimees)

Protokollija: Merje Noorlind (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Helle-Moonika Helme, Signe Kivi, Viktoria Ladõnskaja-Kubits, Eduard Odinets, Heidy Purga, Üllar Saaremäe, Margit Sutrop, Jaak Valge, Kristina Šmigun-Vähi, Marko Šorin

Komisjoni ametnikud: Urvo Klopets (nõunik-sekretariaadijuhataja), Carina Rikart (nõunik)

Kutsutud: Kollektiivse pöördumise esindajad Alexandra Dzhikaeva ja Ljubov Lezhneva ning Haridus- ja Teadusministeeriumi üldhariduspoliitika osakonna juhataja Ülle Matsin (2. päevakorrapunkt); Haridus- ja Teadusministeeriumi õigusosakonna nõunik Maarja-Liisa Vahi (3. päevakorrapunkt);

Riigikogu kantselei avalike suhete osakonna nõunik Merilin Kruise

Päevakord:

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Kollektiivse pöördumise "Gümnaasistide pöördumine" arutelu
3. Vabariigi Valitsuse algatatud õppetoetuste ja õppelaenu seaduse muutmise ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (420 SE II) ettevalmistamine teiseks lugemiseks
4. Vabariigi Valitsuse algatatud loovisikute ja loomeliitude seaduse ning töövõimetoetuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (517 SE II) ettevalmistamine teiseks lugemiseks
5. Vabariigi Valitsuse algatatud meediateenuste seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (327 SE III) ettevalmistamine kolmandaks lugemiseks
6. Info ja muud küsimused

1. Nädala töökava kinnitamine

Riigikogu kultuurikomisjoni nädala (14.02.2022-20.02.2022) töökava

Komisjoni istung esmaspäev, 14.02.2022 kell 11.10

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Kollektiivne pöördumine "Gümnaasistide pöördumine"
3. Õppetoetuste ja õppelaenu seaduse muutmise ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (420 SE II) ettevalmistamine teiseks lugemiseks
4. Loovisikute ja loomeliitude seaduse ning töövõimetoetuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (517 SE II) ettevalmistamine teiseks lugemiseks

5. Meediateenuste seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (327 SE III) ettevalmistamine kolmandaks lugemiseks

6. Info ja muud küsimused

Komisjoni istung teisipäev, 15.02.2022 kell 14.00

1. Ülevaade Kultuuriministeeriumi 2022. a prioriteetsetest tegevustest
2. Rahvaraamatukogude reform - vajadused ja võimalused
3. Ülevaade digikultuuri strateegia põhisuundadest ja eesmärkidest
4. Info ja muud küsimused

Otsustati:

1.1. Kinnitada nädala töökava (konsensus: Helle-Moonika Helme, Signe Kivi, Viktoria Ladõnskaja-Kubits, Aadu Must, Eduard Odinets, Heidy Purga, Üllar Saaremäe, Margit Sutrop, Jaak Valge, Kristina Šmigun-Vähi, Marko Šorin).

2. Kollektiivse pöördumise "Gümnaasistide pöördumine" arutelu

Aadu Must andis pöördumise põhiseisukohtade tutvustamiseks sõna kollektiivse pöördumise esindajatele.

Ljubov Lezhneva sõnas, et pöördumise ettepanek on muuta gümnaasiumi riigieksamid vabatahtlikuks. Lezhneva sõnul on koroonaviiruse aeg toonud palju probleeme ning näiteks tema klass on olnud distantsõppel alates gümnaasiumi algusest. Paljudel klassikaaslastel on olnud nii vaimse- kui ka füüsilise tervise probleeme, mis on eksamiteks ettevalmistamise keeruliseks teinud.

Ülle Matsin selgitas, et Haridus- ja Teadusministeeriumi vastus pöördumisele lähtub kahest seisukohast. Ministeerium on püüdnud käesoleval aastal koole avatuna hoida, neid mitte distantsõppele suunata ning üleriigilist distantsõppe kehtestamist koolidele olnud ei ole. Kahe eelneva aasta jooksul, mil riigieksamid on vabatahtlikud olnud, on eksami sooritajate arv langenud. Matsin tõi välja, et üle kolmandiku on loobunud kitsa matemaatika eksami sooritamisest. Ida-Viru maakonna analüüs näitab, et 40 protsenti otsustas eksamit mitte sooritada. Eksami on otsustanud sooritada paremate lõputunnistuse hinnetega õppijad ning mittesooritanute osas puudub täpne info. Samas saab riigieksami tulemuste alusel planeerida erinevaid meetmeid (toetavad kursused jne), millega vajadusel koolile appi minna. Seetõttu on eksamitulemuste andmestik riigile ülioluline.

Ministeeriumi seisukoht on, et käesoleval aastal võib tulla eksamit tegema oma kõige parema soorituse suutlikkusega. Kui eksam ei õnnestu, siis saab riigieksamit uuesti sooritada ka gümnaasiumi lõpetamise järel. Matsini sõnul teeb murelikuks pöördujate kirjeldus, et koolis ei ole võimalik õppetööle tervikuna tähelepanu pöörata ning eksamiteks valmistumisel vaimse tervise toetuseks abi saada. Matsin julgustas esindajate kaudu kõiki pöördujaid andma märku, kui koolides toimub forsseeritud eksamiteks ettevalmistamine kõikide muude tegevuste arvelt. Kool ei tohi õppeprotsessis sellisel moel eksamiteks ettevalmistamist teha. Ministeeriumi selge sõnum on, et kool peab oma õppijaid toetama kõige paremal viisil, mis on kooli võimuses.

Ministeeriumi seisukoht ja sõnum on, et sel aastal on gümnaasiumi riigieksamid kohustuslikud. Samas annavad eksamitulemused ministeeriumile olulise info, et planeerida toetavaid tegevusi.

Eduard Odinets küsis, kui suur hulk õpilasi loobuks võimalusel riigieksamitest sellel aastal ning mis on konkreetselt need eksamid, millest loobutaks.

Ljubov Lezhneva vastas, et tema klassis on palju õpilasi, kes ei soovi eksameid sooritada.

Kõige rohkem soovitakse loobuda inglise keele eksamist, kuna see eksam on raske. Lisaks soovitakse loobuda ka matemaatika eksamist.

Jaak Valge tervitas õpilaste aktiivsust arvamuse avaldamisel, kuid juhtis tähelepanu pöördumise kirjavigadele, mis teeb pöördumise mitte liiga produktiivseks. Valge sõnul on EKRE seisukoht, et nõudmiste langetamine devalveerib õpimotivatsiooni ning omandatavate teadmiste ja arusaamiste taset. EKRE ei toeta pöördumises esitatud soovi.

Signe Kivi küsis, kas eksami kohustuslikkus, mille tulemusest ei sõltu kooli lõpetamine, ei ole justkui kompromissetepanek.

Ljubov Lezhneva selgitas, et ettepanek on eksamid siiski vabatahtlikuks muuta, kuna paljudel juhtudel sõltub eksamitulemustest ka ülikoolidesse sisseastumine. Lisaks on ülikooli sisseastumiseks ettevalmistavate kursuste arv piiratud ning paljud ei jõudnud ennast nendele registreerida.

Ülle Matsin selgitas, et osad ülikoolide kursused on alanud ning osad algamas. Matsin soovitas jälgida nii Tallinna kui ka Tartu ülikoolide infot. Mitmed kursused avanevad veel poolaasta jooksul.

Matsin lisas, et õpingute jätkamise seisukohalt on oluline ka eksamikogemuse saamine, mille alusel saab infot ning mõõta iseenda suutlikkust seatud standardiga.

Aadu Must nõustus samuti, et riigile on oluline teada üldine tase ning ollakse valmis, et tulemused ei pruugi tulenevalt rasketest oludest nii head olla.

Margit Sutrop küsis, mida oleks võimalik teha selleks, et ülikoolidesse sisseastumisel gümnaasiumi lõpetajate erinevate aastakäikude ebavõrdset olukorda vähendada ning kas Eesti ülikoolidega on olnud läbirääkimisi rohkemate sisseastumiseksamite korraldamise osas.

Ülle Matsin vastas, et sel aastal on vastuvõtu osas tingimuste seadmine erinev. On lähtutud sellest, et taset alla ei lasta, kuid ülikoolidega on võimalik läbi rääkida ettevalmistuskursuste pakkumise osas. Osadel juhtudel on juba rakendatud, et sisseastumise avaldusele on võimalik teha märge riigieksami kohta. Kui riigieksamit sooritatud ei ole, siis on antud võimalus lisaeksami sooritamiseks vastuvõtu käigus. On erialasid, kus seda mööndust teha ei saa, aga on erialasid, kus pakutakse lisaeksami sooritamise võimalust.

Eduard Odinets küsis, kas ülikoolid pakuvad sellel aastal ka venekeelseid kursusi.

Ülle Matsin vastas, et ministeerium on läbirääkimistes ülikoolidega kokkuleppe sõlminud, et õppija saab kursuse läbida talle sobivas tempos (järelvaadatavad kursused). Paralleelselt kahes keeles kursusi ei ole.

Aadu Must tänas kollektiivse pöördumise esindajaid, kuna komisjon peab teadma ja tundma erinevaid arvamusi.

3. Vabariigi Valitsuse algatatud õppetoetuste ja õppelaenu seaduse muutmise ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (420 SE II) ettevalmistamine teiseks lugemiseks

Carina Rikart sõnas, et menetlusdokumendid tuginevad eelnõu menetluse käigus arutluse aluseks olevatele kirjalikele dokumentidele ning aruteludele. Punkti 23 on korrigeeritud viisil, nagu Tartu Ülikool selle ettepaneku esitas. Ettepanek puudutas nende nooremteadurite töölepingute pikendamist, kes on juba doktoriõppesse immatrikuleeritud. Mure oli selles, et osad töölepingud võivad võibolla lõppeda. Uue reformi jõustumisel saab aga töölepinguid ka

pikendada ja arvesse võtta eelnõuga tehtavaid muudatusi. Täpsustatud on selgitust vastavalt Tartu Ülikooli ettepanekule.

Aadu Must tegi ettepaneku kiita heaks teise lugemise menetlusdokumendid. Kui teine lugemine lõpetatakse teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda ja viia läbi lõpphääletus 23. veebruaril.

Otsustati:

3.1. Kui teine lugemine lõpetatakse, teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda ja viia läbi lõpphääletus 23.02.2022 14:00 (konsensus: Helle-Moonika Helme, Signe Kivi, Viktoria Ladõnskaja-Kubits, Aadu Must, Eduard Odinets, Heidy Purga, Üllar Saaremäe, Margit Sutrop, Jaak Valge, Kristina Šmigun-Vähi, Marko Šorin).

3.2. Kiita heaks teise lugemise menetlusdokumendid (konsensus: Helle-Moonika Helme, Signe Kivi, Viktoria Ladõnskaja-Kubits, Aadu Must, Eduard Odinets, Heidy Purga, Üllar Saaremäe, Margit Sutrop, Jaak Valge, Kristina Šmigun-Vähi, Marko Šorin).

4. Vabariigi Valitsuse algatatud loovisikute ja loomeliitude seaduse ning töövõimetoetuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (517 SE II) ettevalmistamine teiseks lugemiseks

Aadu Must tegi ettepaneku kiita heaks teise lugemise menetlusdokumendid. Kui teine lugemine lõpetatakse teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda ja viia läbi lõpphääletus 23. veebruaril.

Otsustati:

4.1. Kui teine lugemine lõpetatakse, teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda ja viia läbi lõpphääletus 23.02.2022 14:00 (konsensus: Helle-Moonika Helme, Signe Kivi, Viktoria Ladõnskaja-Kubits, Aadu Must, Eduard Odinets, Heidy Purga, Üllar Saaremäe, Margit Sutrop, Jaak Valge, Kristina Šmigun-Vähi, Marko Šorin).

4.2. Kiita heaks teise lugemise menetlusdokumendid (konsensus: Helle-Moonika Helme, Signe Kivi, Viktoria Ladõnskaja-Kubits, Aadu Must, Eduard Odinets, Heidy Purga, Üllar Saaremäe, Margit Sutrop, Jaak Valge, Kristina Šmigun-Vähi, Marko Šorin).

5. Vabariigi Valitsuse algatatud meediateenuste seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (327 SE III) ettevalmistamine kolmandaks lugemiseks

Urvo Klopets tutvustas eelnõu kolmanda lugemise teksti sisse viidud kolme keelelist muudatust.

Aadu Must tegi ettepaneku kiita heaks kolmanda lugemise menetlusdokument.

Otsustati:

5.1. Kiita heaks kolmanda lugemise menetlusdokument (poolt 8: Helle-Moonika Helme, Signe Kivi, Aadu Must, Heidy Purga, Margit Sutrop, Jaak Valge, Kristina Šmigun-Vähi, Marko Šorin; vastu 0; erapooletuid 3: Viktoria Ladõnskaja-Kubits, Eduard Odinets, Üllar Saaremäe).

6. Info ja muud küsimused

6.1 Teatriliidu arvamus väljateenitud aastate pensionide seaduse muutmise seaduse eelnõu kohta

Aadu Must sõnas, et Eduard Odinetsi ettepanekul on vastava teema arutelu komisjonis korraldamisel.

6.2. Kultuuriministri vastus Riigikogu lennunduse toetusrühmale (teadmiseks)
6.2. Kodanik V. M kiri keeleseaduse muutmise kohta.

(allkirjastatud digitaalselt)
Aadu Must
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Merje Noorlind
protokollija